

AS „Ditton pievadķēžu rūpnīca”
Vienotais reģistrācijas numurs 40003030187
Višķu ielā 17, Daugavpilī, LV-5410

AKCIJU SABIEDRĪBAS “DITTON PIEVADĶĒŽU RŪPNĪCA” RISKU PĀRVALDĪBAS POLITIKA

APSTIPRINĀTA

AS “Ditton pievadķēžu rūpnīca” Valdes

2022. gada 5. janvāra sēdē

/Protokols Nr. 01/2022/

SASKAŅOTA

AS “Ditton pievadķēžu rūpnīca” Padomes

2022. gada 14. janvāra sēdē

/Protokols Nr. 239/

Daugavpils

2022. gads

1. Politikas mērķis

1.1. AS “Ditton pievadķēžu rūpnīca” Risku pārvaldības politikas (turpmāk tekstā – **Politika**) mērķis ir noteikt vienotus risku pārvaldības pamatprincipus un atbildību sadalījumu AS “Ditton pievadķēžu rūpnīca”, lai savlaicīgi identificētu un pārvaldītu būtiskākos sabiedrības darbību negatīvi ietekmējošos faktorus, nodrošinot stratēģisko mērķu sasniegšanu, veiksmīgu attīstību un samazinot potenciālos zaudējumus un/vai reputācijas kaitējumu.

1.2. Politikā noteiktie principi atbilst starptautiskajai risku pārvaldības labākajai praksei un Latvijas Republikā saistošiem tiesību aktiem.

1.3. Politika kopumā izskata visus turpmāk Politikas tekstā norādītos riskus kā AS “Ditton pievadķēžu rūpnīca” (turpmāk tekstā – **Sabiedrība**) noturīgas attīstības riskus, kā tādus riskus, kuri:

- 1.3.1. ietekmē ilgtspējīgu plānošanu un īstenotās investīciju programmas;
- 1.3.2. ietekmē vai var ietekmēt Sabiedrību ilglaicīgā vai īslaicīgā perspektīvā;
- 1.3.3. ietekmē vai var ietekmēt Sabiedrības finanšu instrumentus .

2. Politikas darbības mērogs

2.1. Politika attiecas uz Sabiedrību un tiek piemērota tiktāl, ciktāl tā nav pretrunā ar attiecībā uz uzņēmējdarbību normatīvajos aktos noteikto:

2.1.1. pievadķēžu un to elementu ražošanu un vairumtirdzniecību;

2.1.2. Sabiedrības īpašuma (ieskaitot industriālo parku un nomas attiecības) pārvaldīšanu.

2.2. Politika nosaka vispārējos risku pārvaldības pamatelementus un principus, to mijiedarbību un integrāciju Sabiedrības procesos.

2.3. Tās risku analīzes un pārvaldības daļas, kas nav norādītas šajā Politikā, kā arī kompetenču un pilnvaru sadalījums papildus norādīts Sabiedrības iekšējos pārvaldes aktos, amatu instrukcijās un noteikumos.

2.4. Īstenojot risku pārvaldību, Sabiedrība iedala riskus šādās grupās:

- 2.4.1. ražošanas riski;
- 2.4.2. tirgus riski;
- 2.4.3. finanšu riski;

- 2.4.4. juridiskie un atbilstības riski;
- 2.4.5. vadības un korupcijas riski;
- 2.4.6. sankciju riski;
- 2.4.7. sociālie riski;
- 2.4.8. nepārvaramas varas (jeb *force majeure*) riski.

3. Terminu skaidrojums

3.1. **Risks** – iespējams notikums, kas var negatīvi ietekmēt Sabiedrības spēju nodrošināt ražošanas vai citu saimniecisko darbību vai sasniegt noteiktos komercdarbības mērķus un efektīvi īstenot ar Sabiedrības akcionāru lēmumu apstiprinātos Sabiedrības darbības un attīstības mērķus un misijas.

3.2. **Kritiskie riski** – notikumi, kas var būtiski negatīvi ietekmēt Sabiedrības spēju nodrošināt saimnieciski komerciālo darbību vai sasniegt Sabiedrības noteiktos darbības un attīstības mērķus un misijas, notikumi, kas Sabiedrībai var radīt darbības apstāšanos, būtiskus finansiālus zaudējumus vai būtisku tirgus reputācijas kaitējumu, partneru un tirgus zaudējumu, vai notikumi, kas var atstāt negatīvu ietekmi uz fizisko personu veselību un/vai dzīvību, bet kuru iestāšanās varbūtība un/vai iespējamā negatīvā ietekme nav precīzi nosakāma. Pie kritiskiem riskiem attiecas visi nepārvaramas varas (jeb *force majeure*) riski, ja tie ir notikuši un tādā veidā radījuši Sabiedrībai negatīvu seku iestāšanos, un to pārvarēšanas prognozes ir negatīvas.

3.3. **Ražošanas riski** – riski, kuri saistīti ar pievadķēžu un to elementu ražošanu (tajā skaitā ar pievadķēžu ražošanai nepieciešamo izejvielu, sastāvdaļu, resursu piegādi, ražošanas iespēju un kompetenču zaudējumu un/ vai ierobežošanu).

3.4. **Tirgus riski** – riski, kuri saistīti ar tiem tirgus segmentiem, kuros tiek piedāvāta Sabiedrības produkcija.

3.5. **Finanšu riski** – riski, kuri saistīti ar finanšu darbību un kopējo stāvokli Sabiedrībā (tajā skaitā cenu, partneru maksātspējas, ārvalstu valūtas risks, kredītrisks un procentu likmju risks, likviditātes risks, COVID-19 pandēmijas un lokdauna risks).

3.6. **Vadības un korupcijas riski** – riski, kad Sabiedrības institūcijas lēmumi var tikt pieņemti bez pienācīgas analīzes un novērtējuma, savu vai citas personas interešu labā, nepienākošos labumu gūšana, nodarot kaitējumu Sabiedrībai.

3.7. Juridiskie un atbilstības riski – riski ārējo apstākļu ietekmes dēļ, kas ietver juridisko un ar dokumentāciju saistīto risku, kā arī, ja neievēro vai pārkāpj atbilstību likumiem, noteikumiem un standartiem.

3.8. Sankciju riski – riski, kuri saistīti ar valsts varas un pārvaldības institūciju darbību, ieviešot iekšējos ierobežojumus starpvalstu ekonomiskajos darījumos, kopīgo projektu attīstībā un to ilgtermiņa plānošanā, kā arī ar Sabiedrības ekonomisko partneru rīcību un lēmumiem saistītie riski, kas ierobežo esošos un potenciālos darījumus.

3.9. Sociālie riski – riski, kuri saistīti ar Latvijas sabiedrībā notiekošajiem sociālajiem procesiem, ieskaitot ar emigrāciju saistītos procesus, jauniešu prioritāšu un profesionālās orientācijas izmaiņas (izvēloties tādu nodarbošanos, kas nav saistīta ar ražošanu), ar ražošanu saistīto profesiju prestiža un popularitātes kritumu, valsts programmu un mācību iestāžu, kuras sagatavo ražošanas nozarei nepieciešamo profesiju speciālistus, likvidācija, kā rezultātā darba tirgū ievērojami samazinās šādu profesiju piedāvājums.

3.10. Nepārvaramas varas (jeb *force majeure*) riski – riski, kuri nav atkarīgi no Sabiedrības darbības, kuru iestāšanos, lokalizāciju vai novēršanu Sabiedrība nevar ietekmēt ar saprātīgiem un Sabiedrības rīcībā esošiem līdzekļiem un metodēm, un kuri ietekmē vai var ietekmēt Sabiedrības attīstību un darbību vai pat izraisīt Sabiedrības darbības apturēšanu, likvidāciju vai maksātnespēju. Pie šādiem riskiem tiek attiecinātas dažāda veida katastrofas, avārijas, epidēmijas vai pandēmijas, jebkāda rakstura kara darbība, masveida nekārtības, globāls embargo un aizliegumi, kā arī valsts varas un pārvaldes institūciju kādas neplānotas darbības un lēmumi.

3.11. Risku vadība – esošo un iespējamo risku, to attīstības scenāriju identificēšana, risku cēloņu, ietekmes un iestāšanās varbūtības analīze, risku kontroļu identificēšana un kritisko kontroļu apzināšana, risku novērtēšana pirms un pēc esošajām risku kontrolēm, papildus risku mazinošo pasākumu atlikušā riska mazināšanai apzināšana, izvērtēšana un ieviešana, ja tas nepieciešams, kā arī risku kontrole.

3.12. Risku pārvaldības sistēma – Sabiedrībā izmantotās prakses, rīku un metožu kombinācija, lai identificētu, analizētu, novērtētu, mazinātu un pārvaldītu riskus.

3.13. Risku līmeņa noteikšana – operatīva risku izpēte un visu sistemātisko un no jauna radušos risku sadale Sabiedrībai pieļaujamos (vai pieņemamos) un nepieļaujamos (vai kritiskos) riskos, novērtējot to rezultātā radušās iespējamās sekas un Sabiedrībai radītos zaudējumus.

4. Risku pārvaldības pamatprincipi

4.1. Risku pārvaldība Sabiedrībā ir neatņemama ikdienas vadības procesu, darbības aktivitāšu, funkciju un citu procesu sastāvdaļa, kas ir saistoša visos Sabiedrības pārvaldības līmeņos. Risku pārvaldības lēmumu pamats ir riska apzināšanās.

Sabiedrības risku pārvaldības principi:

- 4.1.1. risku pārvaldība ir integrēta gan stratēģijas izstrādes un ieviešanas procesos, gan ikdienas operatīvajā darbībā;
- 4.1.2. risku pārvaldība ir integrēta investīciju programmās, biznesa plānos (kā Sabiedrības kopumā, tā arī atsevišķos Sabiedrības īstenotos projektos), Sabiedrības īstenotajās programmās un iekšējos normatīvajos dokumentos, kas regulē Sabiedrības attīstību un sistemātisku saimniecisko darbību;
- 4.1.3. risku pārvaldības principi un procedūras tiek integrēti Sabiedrības iekšējos pārvaldības dokumentos, kas regulē Sabiedrības valdes, padomes un revīzijas komitejas darba reglamentos noteiktās procedūras;
- 4.1.4. risku pārvaldības analīze tiek atklāta Sabiedrības gada pārskatā (Vadības ziņojumā, Padomes ziņojumā, kā arī Finanšu pārskata attiecīgajās sadaļās), Sabiedrības revīzijas komitejas ziņojumā, kas tiek iesniegts akcionāru sapulcē, kā arī Sabiedrības Valdes ceturkšņa pārskatos;
- 4.1.5. Sabiedrības kritisko risku atklāšana notiek saskaņā ar tiesību normās norādītajām procedūrām tajos gadījumos, ja tie Sabiedrībai ir radījuši vai var radīt būtiskas sekas;
- 4.1.6. risku pārvaldības sistēma un process ir saskaņoti ar Sabiedrības vajadzībām un risku specifiku;
- 4.1.7. risku pārvaldība reaģē atbilstoši un savlaicīgi uz ārējām un iekšējām izmaiņām un notikumiem;
- 4.1.8. risku pārvaldībā tiek izmantota vēsturiskā, aktuālā, kā arī sagaidāmā nākotnes informācija;
- 4.1.9. risku pārvaldības sistēma tiek pastāvīgi pilnveidota saskaņā ar labākās prakses principiem un pieredzi;
- 4.1.10. notiek regulāra un sistemātiska darbinieku izglītošana un informācijas sniegšana, un izskaidrošana, veicinot sapratni par risku un tā pārvaldīšanu;
- 4.1.11. risku pārvaldībai svarīga, objektīva un pietiekama informācija tiek laikus nodota tiem darbiniekiem, kuriem tas nepieciešams;
- 4.1.12. risku analīze tiek ņemta vērā katra komercdarījuma noslēgšanas brīdī, novērtējot darījumu partnerus, realizējot konkrētus darījumus, sagatavojot darījumu nosacījumus (tajā skaitā nosakot cenas, maksājumu termiņus un nosacījumus, garantijas un loģistiku);

4.1.13. Sabiedrības Risku pārvaldības politika tiek atklāta un tiek nodrošināta piekļuve pie tās īstenošanas:

4.1.13.1. kompetentām institūcijām;

4.1.13.2. akcionāriem, apstiprinot Sabiedrības gada pārskatus;

4.1.13.3. neatkarīgiem zvērinātiem revidentiem un Sabiedrības Revīzijas komitejai;

4.1.13.4. finanšu instrumentu tirgus dalībniekiem atbilstošajās Sabiedrības gada pārskata sadaļās, kā arī Sabiedrības iekšējās informācijas publikācijās saskaņā ar LR Finanšu instrumentu tirgus likumu un 2014.gada 16.aprīļa Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr.596/2014;

4.1.13.5. Sabiedrības Valdei un Padomei, apstiprinot ceturkšņa pārskatus.

4.1.14. atbildību par risku pārvaldību nosaka dažādos Sabiedrības vadības līmeņos, precīzi nosakot pienākumus ar mērķi panākt efektīvu Sabiedrības risku pārvaldību;

5. Politikas īstenošana un pārraudzība

5.1. Politikas īstenošanu nodrošina Sabiedrības Valde. Politikas realizāciju organizē un vada Sabiedrības Valdes priekšsēdētājs.

5.2. Sabiedrības Valde:

5.2.1. izveido visaptverošu Sabiedrības risku pārvaldības sistēmu;

5.2.2. izstrādā Risku pārvaldības politiku;

5.2.3. nodrošina risku vadību attiecīgajai Sabiedrības risku pārvaldības sistēmai;

5.2.4. apstiprina Sabiedrības iekšējos pārvaldes dokumentus risku pārvaldībai;

5.2.5. sistemātiski aktualizē Sabiedrības iespējamos riskus un to novērtēšanas metodiku, pamatojoties uz ārējo tirgus nosacījumu dinamiku un attīstību un Sabiedrības iekšējo attīstību;

5.2.6. informē par riskiem un to vadības efektivitāti saskaņā ar Politikas 4.1.4. un 4.1.13. punkta prasībām;

5.2.7. analizē risku apstākļus un to iemeslus un kritiska līmeņa risku konstatēšanas gadījumā saskaņā ar Politikas 4.1.5. punktu nekavējoši par to informē

akcionārus un Sabiedrības Padomi, ja nepieciešams, sasauc arī ārkārtas akcionāru sapulci;

5.2.8. koordinē komunikāciju, nodrošina informācijas apmaiņu un attiecīgu virzību starp institūcijām un atbildīgajām personām, uz kuru kompetenci un tiesībām ir attiecināma Sabiedrības risku atklāšana, analīze, novērtēšana, pārvaldīšana un lokalizēšana;

5.2.9. organizē un vada iekšējo kontroli par Sabiedrības risku pārvaldības sistēmas piemērošanu un izpildi.

5.3. Sabiedrības Padome/ Revīzijas komiteja:

5.3.1. saskaņo Sabiedrības Risku pārvaldības politiku, kuru izstrādā un apstiprina Valde;

5.3.2. uzrauga Sabiedrības risku pārvaldības sistēmas darbību;

5.3.3. izskata Sabiedrības Valdes ziņojumu par Sabiedrības risku pārvaldības sistēmas darbības efektivitāti, apstiprinot Sabiedrības ceturkšņa pārskatus un gada pārskatu;

5.3.4. iesniedz Sabiedrības Valdei priekšlikumus attiecībā uz Sabiedrības risku pārvaldības sistēmas efektivitāti, kā arī paziņojumus par šajā sistēmā konstatētajiem trūkumiem;

5.3.5. informē akcionārus par Sabiedrības risku pārvaldības sistēmas efektivitāti:

5.3.5.1. Padomes vārdā: Sabiedrības gada pārskatā esošajā Padomes ziņojumā (saskaņā ar LR Finanšu instrumentu tirgus likumu un LR Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumu);

5.3.5.2. Revīzijas komitejas vārdā: akcionāru sapulcē iesniedzamajā Revīzijas komitejas ziņojumā (saskaņā ar LR Finanšu instrumentu tirgus likumu, 2014.gada 16.aprīļa Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr.537/2014);

5.3.6. komunicē ar neatkarīgiem zvērinātiem revidentiem saistībā ar Sabiedrības risku pārvaldības sistēmas efektivitāti un tās ietekmi uz Sabiedrību.

5.4. Sabiedrības pārējās institūcijas un darbinieki:

5.4.1. Sabiedrības iekšējais audits vai revīzija (gadījumā, ja tiek nozīmēts un ievēlēts iekšējais audits un revīzija):

5.4.1.1. pārbauda risku pārvaldības sistēmas organizāciju un darbību, novērtē, vai kritiskie riski ir pietiekami pārvaldīti un/ vai kritisko risku

novērtēšana uz ziņošana par riskiem un kontrolēm ir atbilstoša un ticama;

5.4.1.2. sniedz Sabiedrības Valdei un Sabiedrības Padomei/ Revīzijas komitejai informāciju, vai kritiskie riski ir pietiekami pārvaldīti un vai risku novērtēšana un ziņošana par riskiem un kontrolēm ir atbilstoša un ticama;

5.4.1.3. sniedz Sabiedrības Valdei priekšlikumus saistībā ar Sabiedrības risku pārvaldības efektivitātes paaugstināšanu.

5.4.2. **Sabiedrības darbinieki/ atbildīgās personas** (cehu un nodaļu vadītāji, mārketinga un sagādes darbinieki, darbinieki, kas realizē jautājumus par Sabiedrības plānošanu, attīstību, ekonomiku, grāmatvedības uzskaiti):

5.4.2.1. savu tiešo pienākumu izpildes laikā ievēro Sabiedrības Politikas vadlīnijas;

5.4.2.2. sistemātiski analizē risku dinamiku, saturu un ietekmi uz Sabiedrības konkrētas struktūrvienības komercdarbību un saimniecisko darbību;

5.4.2.3. nekavējoši informē Sabiedrības Valdi par jauna riska identificēšanu, par atsevišķu riska veidu aktualizēšanu vai par risku kritisko līmeni;

5.4.2.4. kopā ar Sabiedrības Valdi piedalās Sabiedrības attiecīgās struktūrvienības riskus pārvaldīšanai ieplānoto procesu un procedūru izstrādē;

5.4.2.5. pēc Sabiedrības Valdes pieprasījuma sniedz atskaiti par Politikas īstenošanu Sabiedrības attiecīgajā struktūrvienībā.

5.4.3. **Citi Sabiedrības darbinieki:**

5.4.3.1. veic risku vadību savas kompetences un izveidoto procesu un/vai procedūru ietvaros;

5.4.3.2. savlaicīgi ziņo savam tiešajam vadītājam par jauna riska identificēšanu savā darbā.

6. Risku pārvaldības process

6.1. Sabiedrības risku pārvaldības process ietver šādus elementus:

6.1.1. risku identificēšana;

6.1.2. risku analīze un novērtēšana;

- 6.1.3. risku lokalizēšana;
 - 6.1.4. papildu risku mazinošo pasākumu plānošana;
 - 6.1.5. risku pārvaldības uzraudzība un risku pārskatīšana;
 - 6.1.6. ziņošana un informēšana.
- 6.2. Sabiedrības risku pārvaldības procesa aktivitātes ir sadalītas starp trīs aizsardzības līmeņiem:
- 6.2.1. **pirmais aizsardzības līmenis** – pastāvīga risku pārvaldība uzņēmuma operacionālajā darbībā un ikdienas lēmumu pieņemšanā. Sabiedrības vadība ir atbildīga par risku turēšanu un risku pārvaldības ievērošanu savās atbildības jomās, iedibinot efektīvu pārvaldības sistēmu. Sabiedrības vadība atbild par visiem riskiem, kas ir tās atbildības paspārnē, identificēšanu, monitoringu un regulāru kontroli veikšanu, kā arī biznesa plāna izpildi atbilstošu apstiprinātajai risku apetītei;
 - 6.2.2. **otrais aizsardzības līmenis** – ietver risku pārvaldības uzraudzību, ko veic risku pārvaldības funkcija, aktuārā funkcija, darbības atbilstības funkcija un finanšu pārvaldības funkcija. Risku pārvaldības funkcija ir atbildīga par risku pārvaldības sistēmas izstrādi un uzturēšanu, nodrošinot, ka visi riski ir atbilstoši uzraudzīti no pirmās aizsardzības līmeņa puses – to ikdienas darbā, gan arī lēmumu pieņemšanā, kā arī sniedz perspektīvo novērtējumu par riska profilu. Attiecīgās funkcijas sniedz atgriezenisko saiti Sabiedrības valdei par risku pārvaldības sistēmas efektivitāti un ievērošanu no pirmās aizsardzības līmeņa puses;
 - 6.2.3. **trešais aizsardzības līmenis** – riska kritiskā līmeņa konstatēšanas gadījumā Sabiedrības Valdes un Padomes/Revīzijas komitejas (saskaņā ar šīm institūcijām piešķirtajām pilnvarām un kompetencēm) plānotie un realizētie pasākumi un procesi, kuri ietver sevī:
 - 6.2.3.1. akcionāru sapulces sasaukšanu ar mērķi izskatīt jautājumus par Sabiedrības tālāko darbību un turpmākajām perspektīvām;
 - 6.2.3.2. Sabiedrības saimnieciskās un komercdarbības apstādināšanu (ja citādi tas var izraisīt Sabiedrības finansiālos zaudējumus, un ar saprātīgām, Sabiedrībai pieejamām metodēm šos zaudējumu nav iespējams lokalizēt vai minimizēt) uz laiku līdz Politikas 6.2.3.1. punktā norādītajai ārkārtas akcionāru sapulcei;
 - 6.2.3.3. darbības pārtraukšana tajos ārējā tirgus sektoros, kuros ražošanas, tirgus vai finanšu riski ir kļuvuši kritiski un nodara Sabiedrībai zaudējumus, kā

arī tajos ārējā tirgus sektoros, kuros ir paaugstināts sankciju riska līmenis vai sankciju riska sekas jau ir iestājušās;

6.2.3.4. tiesību aktos tieši norādīto, Sabiedrībai saistošo pasākumu un procesu izpildi.

6.3. Risku pārvaldības procesu prioritātes:

6.3.1. Sabiedrība uzskata, ka Politikas realizācijas prioritātes ir risku prognozēšana un to sistemātisks un dinamisks monitorings; tādu risku attīstību un padziļināšanos apsteidzošo pasākumu un procedūru ieviešana, kas tos novērš un lokalizē; savlaicīga un kompetenta Sabiedrības ārējos un iekšējos faktorus ietekmējošu risku analīze.

6.3.2. Sabiedrība uzskata, ka, lai sasniegtu risku pārvaldības procesu prioritātes, esošās Politikas aktualizācija ir jāveic:

6.3.2.1. ne retāk kā vienu reizi trijos gados;

6.3.2.2. pēc nepieciešamības – gadījumos, ja rodas kritiskā līmeņa risku draudi vai ja nepieciešama Politikas ārējo un iekšējo nosacījumu korekcija.

6.3.3. Sabiedrības Risku pārvaldības politika ir Sabiedrības iekšējās pārvaldes dokumentu sistēmas neatņemama sastāvdaļa.

7. Atbildība un uzraudzība

7.1. Uzraudzību par Politikas procesu un procedūru realizēšanu īsteno:

7.1.1. Sabiedrības Padome/ Revīzijas komiteja;

7.1.2. Sabiedrības Valde;

7.1.3. Sabiedrības struktūrvienību vadītāji (īsteno uzraudzību par tām Politikas sadaļām, kuru realizēšana attiecas uz viņu amata pienākumiem).

7.2. Tiesību normās norādītajās jomās atbildība tiek noteikta ar šīm tiesību normām. Jomās, kas attiecas uz Sabiedrības institūciju kompetenci, atbildība tiek noteikta ar šo institūciju lēmumu.
